

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΟΥ

Ο πατέρας σου είναι έτοιμος να μου κάνει την ερώτηση. Αυτή είναι η πιο σημαντική στιγμή στη ζωή μας, και θέλω να δώσω προσοχή, να παρατηρήσω την κάθε λεπτομέρεια. Ο πατέρας σου κι εγώ μόλις έχουμε γυρίσει από τη βραδινή μας έξοδο, φαγητό και κινηματογράφο· είναι περασμένα μεσάνυχτα. Βγήκαμε στην αυλή για να δούμε την πανσέληνο· είπα στον πατέρα σου ότι ήθελα να χορέψω, και μου έκανε το χατίρι, και τώρα χορεύουμε αργά, ένα ζευγάρι τριαντάρηδων που λικνίζονται μπρος πίσω στο φως του φεγγαριού σαν μικρά παιδιά. Δεν νιώθω καθόλου την ψύχρα της νυχτιάς. Και τότε ο μπαμπάς σου λέει «Θέλεις να κάνεις ένα μωρό;»

Τώρα ο μπαμπάς σου κι εγώ είμαστε παντρεμένοι κάπου δύο χρόνια, και μένουμε στη Λεωφόρο Έλις· όταν μετακομίσουμε θα είσαι ακόμα πολύ μικρή για να θυμάσαι το σπίτι, αλλά θα σου δείξουμε φωτογραφίες του, θα σου πούμε ιστορίες γι' αυτό. Θα ήθελα πολύ να σου πω την ιστορία αυτής της βραδιάς, της νύχτας της σύλληψής σου, αλλά η κατάλληλη στιγμή να το κάνω θα ήταν όταν θα είσαι έτοιμη να έχεις δικά σου παιδιά, και δεν θα έχουμε ποτέ την ευκαιρία αυτή.

Δεν θα είχε κανένα νόημα να σου την πω νωρίτερα· σχεδόν ποτέ στη ζωή σου δεν θα καθίσεις ν' ακούσεις μια τέτοια ρομαντική – σαχλή, θα έλεγες εσύ – ιστορία. Θυμάμαι την εξήγηση της προέλευσής σου που θα μου δώσεις στα δώδεκά σου.

«Με κάνατε μόνο και μόνο για να μην πληρώνετε υπηρέτρια»,

θα πεις πικρόχολα τραβώντας την ηλεκτρική σκούπα από την ντουλάπα.

«Ναι, έχεις δίκιο», θα πω εγώ. «Πριν από δεκατρία χρόνια ήξερα ότι τα χαλιά θα χρειάζονταν σκούπισμα αυτή την εποχή, και ο πιο φτηνός και πιο εύκολος τρόπος να γίνει η δουλειά ήταν να κάνω ένα παιδί. Άντε τώρα, σε παρακαλώ».

«Αν δεν ήσουνα μητέρα μου, θα ήταν παράνομο αυτό», θα πεις οργισμένη ξετυλίγοντας το καλώδιο της σκούπας και βάζοντάς το στην πρίζα.

Αυτό θα είναι στο σπίτι της Μπέλμοντ Στριτ. Θα ζήσω να δω ξένους να μένουν και στα δύο σπίτια, σ' αυτό που έγινε η σύλληψή σου και σ' αυτό που μεγάλωσες. Ο μπαμπάς σου κι εγώ θα πουλήσουμε το πρώτο σπίτι δύο χρόνια μετά την άφιξή σου. Εγώ θα πουλήσω το δεύτερο λίγο μετά την αναχώρησή σου. Ο Νέλσον κι εγώ θα έχουμε μετακομίσει πια στο αγροτικό μας, και ο μπαμπάς σου θα μένει με την πώς τη λένε.

Ξέρω πώς τελειώνει αυτή η ιστορία· τη σκέφτομαι πολύ. Σκέφτομαι πολύ και με ποιον τρόπο άρχισε, πριν από λίγα χρόνια, όταν εμφανίστηκαν τα πλοία σε τροχιά γύρω από τη Γη και τα τεχνουργήματα στα λιβάδια. Η κυβέρνηση δεν είπε σχεδόν τίποτα γι' αυτά, ενώ οι σκανδαλοθηρικές εφημερίδες είπαν ότι μπορεί να φανταστεί κανείς.

Και τότε έλαβα ένα τηλεφώνημα, μια πρόσκληση για συνάντηση.

Τους είδα να περιμένουν στο διάδρομο, έξω από το γραφείο μου. Ήταν παράξενο ζευγάρι· ο ένας είχε στρατιωτική στολή και κούρεμα, και κρατούσε έναν μεταλλικό χαρτοφύλακα. Κοίταζε γύρω με κριτικό βλέμμα, σαν να αξιολογούσε το περιβάλλον του. Ο άλλος ήταν ολοφάνερα ακαδημαϊκός: μούσι και μουστάκι, κοτλέ ρούχα. Χάζευε τις σελίδες που μισοσκεπάζαν η μια την άλλη καρφισωμένες στον πίνακα ανακοινώσεων.

«Ο συνταγματάρχης Ουέμπερ, υποθέτω;» Σφίξαμε τα χέρια με τον στρατιωτικό. «Λουίζ Μπανκς».

«Δρ Μπανκς. Ευχαριστώ που βρήκατε το χρόνο να μας μιλήσετε», είπε.

«Μην το συζητάτε· κάθε δικαιολογία για να αποφύγω τη συνάντηση των καθηγητών είναι ευπρόσδεκτη».

Ο συνταγματάρχης Ουέμπερ έδειξε τον άντρα που ήταν μαζί του. «Από δω ο δρ Γκάρι Ντόνελι, ο φυσικός που σας ανέφερα στο τηλέφωνο».

«Λέγετέ με Γκάρι», είπε καθώς δίναμε τα χέρια. «Ανυπομονώ ν' ακούσω τι έχετε να πείτε».

Μπήκαμε στο γραφείο μου. Έβγαλα δυο στοίβες βιβλία από τη δεύτερη καρέκλα για τους επισκέπτες και καθίσαμε. «Είπατε ότι θέλατε ν' ακούσω μια ηχογράφιση. Υποθέτω πως έχει σχέση με τους εξωγήινους;»

«Το μόνο που μπορώ να σας προσφέρω είναι η ηχογράφιση», είπε ο συνταγματάρχης Ουέμπερ.

«Εντάξει, ας την ακούσουμε».

Ο συνταγματάρχης Ουέμπερ έβγαλε ένα μαγνητόφωνο από το χαρτοφύλακά του και πάτησε το πλάνο. Ακούστηκε κάτι που θύμιζε αόριστα έναν βρεγμένο σκύλο που τινάζει το νερό από πάνω του.

«Τι σας λέει αυτό;»

Δεν ανέφερα τον βρεγμένο σκύλο. «Ποιο ήταν το πλαίσιο αυτής της ηχογράφησης;»

«Δεν μπορώ να σας πω».

«Θα με βοηθούσε να ερμηνεύσω τους ήχους αυτούς. Βλέπατε τον εξωγήινο καθώς μιλούσε; Έκανε κάτι εκείνη τη στιγμή;»

«Η ηχογράφιση είναι το μόνο που μπορώ να σας προσφέρω».

«Δεν θα φανερώσετε κάποιο μυστικό, αν μου πείτε ότι είδατε τους εξωγήινους· όλος ο κόσμος θεωρεί δεδομένο ότι τους έχετε δει».

Ο συνταγματάρχης Ουέμπερ δεν υποχωρούσε. «Έχετε κάποια

άποψη σχετικά με τις γλωσσολογικές ιδιότητες αυτού που ακούσατε;» ρώτησε.

«Λοιπόν, είναι προφανές ότι το φωνητικό τους σύστημα είναι σημαντικά διαφορετικό από το ανθρώπινο. Υποθέτω ότι αυτοί οι εξωγήινοι δεν μοιάζουν με ανθρώπους;»

Ο συνταγματάρχης ήταν έτοιμος να πει κάτι ουδέτερο, όταν παρενέβη ο Γκάρι Ντόνελι. «Μπορείτε να κάνετε οποιαδήποτε εικασία βάσει αυτής της ταινίας;»

«Μάλλον όχι. Δεν φαίνεται να χρησιμοποιούν λάρυγγα για να παράγουν αυτούς τους ήχους, αλλά αυτό δεν μου λέει τίποτα για το πώς μοιάζουν».

«Κάτι... υπάρχει κάτι άλλο που μπορείτε να μας πείτε;» ρώτησε ο συνταγματάρχης Ουέμπερ.

Ήταν φανερό πως δεν ήταν συνηθισμένος να ζητάει τη συμβουλή πολιτών. «Μόνο το ότι θα είναι ιδιαίτερα δύσκολο να θεμελιώσουμε την επικοινωνία, λόγω των ανατομικών διαφορών. Σχεδόν σίγουρα χρησιμοποιούν ήχους που δεν μπορεί να αναπαραγάγει το ανθρώπινο φωνητικό σύστημα, ίσως και ήχους που δεν μπορεί να ξεχωρίσει το ανθρώπινο αυτί».

«Εννοείτε υποχηητικές ή υπερχηητικές συχνότητες;» ρώτησε ο Γκάρι Ντόνελι.

«Όχι οπωσδήποτε. Εννοώ απλώς ότι το ανθρώπινο ακουστικό σύστημα δεν είναι ένα απόλυτο ηχητικό όργανο· είναι βελτιστοποιημένο για να αναγνωρίζει τους ήχους που παράγει ο ανθρώπινος λάρυγγας. Με ένα εξωγήινο φωνητικό σύστημα δεν μπορούμε να πούμε τίποτα απολύτως». Ανασήκωσα τους ώμους μου. «Ίσως να μπορούμε να ακούσουμε τη διαφορά μεταξύ των εξωγήινων φωνημάτων, με αρκετή εξάσκηση, αλλά είναι πιθανό να μην μπορούν τα αυτιά μας να αναγνωρίσουν τις διαφορές που εκείνοι θεωρούν σημαντικές. Σ' αυτή την περίπτωση θα χρειαστούμε ένα φασματογράφο ήχου για να ξέρουμε τι λένε οι εξωγήινοι».

«Αν σας έδινα μια ολόκληρη ώρα ηχογραφήσεων», ρώτησε ο

συνταγματάρχης Ουέμπερ, «πόσο χρόνο θα θέλατε για να αποφασίσετε αν χρειαζόμαστε αυτόν το φασματογράφο ήχου;»

«Δεν θα μπορούσα να το πω αυτό μόνο με τις ηχογραφήσεις, όσο χρόνο και να είχα. Θα έπρεπε να μιλήσω με τους εξωγήινους απευθείας».

Ο συνταγματάρχης κούνησε το κεφάλι του αρνητικά. «Αυτό δεν είναι δυνατόν».

Προσπάθησα να του το θέσω ευγενικά. «Αυτό εσείς το αποφασίζετε, φυσικά. Αλλά ο μόνος τρόπος να μάθεις μια άγνωστη γλώσσα είναι η αλληλεπίδραση με έναν φυσικό ομιλητή της, και όταν λέω αλληλεπίδραση εννοώ να κάνεις ερωτήσεις, να έχεις μια συζήτηση, τέτοια πράγματα. Αλλιώς είναι αδύνατον, πολύ απλά. Αν θέλετε, λοιπόν, να μάθετε τη γλώσσα των εξωγήινων, θα πρέπει να μιλήσει με έναν εξωγήινο κάποιος με εκπαίδευση στη γλωσσολογία πεδίου – είτε αυτός είμαι εγώ είτε κάποιος άλλος. Δεν αρκούν μόνο οι ηχογραφήσεις».

Ο συνταγματάρχης Ουέμπερ συνοφρυώθηκε. «Φαίνεται να υπαινίσσεστε ότι κανείς εξωγήινος δεν θα μπορούσε να μάθει τις ανθρώπινες γλώσσες παρατηρώντας τις εκπομπές μας».

«Αμφιβάλλω. Θα χρειαζόταν εκπαιδευτικό υλικό ειδικά σχεδιασμένο για να διδάξει ανθρώπινες γλώσσες σε μη ανθρώπους. Ή αλληλεπίδραση με ανθρώπους. Αν είχαν ένα από αυτά τα δύο, θα μπορούσαν να μάθουν πολλά από την τηλεόραση, αλλιώς όμως δεν θα έχουν κάποια αφετηρία».

Ήταν φανερό πως ο συνταγματάρχης το βρήκε ενδιαφέρον αυτό· προφανώς η φιλοσοφία του ήταν ότι όσο λιγότερα ξέρουν οι εξωγήινοι, τόσο το καλύτερο. Ο Γκάρι Ντόνελι κατάλαβε κι αυτός την έκφραση του συνταγματάρχη και κοίταξε το ταβάνι με απελπισία. Έπνιξα ένα χαμόγελο.

«Αν υποθέσουμε», είπε ο συνταγματάρχης Ουέμπερ, «ότι μαθαίνετε μια νέα γλώσσα μιλώντας με τους ομιλητές της· μπορείτε να το κάνετε χωρίς να τους μάθετε αγγλικά;»

«Αυτό εξαρτάται από το πόσο συνεργάσιμοι θα είναι οι φυσικοί ομιλητές. Είναι σίγουρο πως θα συγκρατήσουν κάποια σκόρπια πράγματα καθώς θα μαθαίνω τη γλώσσα τους, αλλά δεν θα είναι πολλά, αν είναι πρόθυμοι να μας διδάξουν. Από την άλλη, αν προτιμούν να μάθουν αγγλικά αντί να μας διδάξουν τη γλώσσα τους, θα είναι πολύ πιο δύσκολα τα πράγματα».

Ο συνταγματάρχης κούνησε το κεφάλι του. «Θα επικοινωνήσουμε ξανά επί του θέματος».

Η πρόσκληση γι' αυτή τη συνάντηση ήταν ίσως το δεύτερο πιο σημαντικό τηλεφώνημα στη ζωή μου. Το πρώτο, φυσικά, θα είναι αυτό από την Ομάδα Ορεινής Διάσωσης. Σ' αυτή τη φάση ο μπαμπάς σου κι εγώ θα μιλάμε μια φορά το χρόνο, ίσως δύο το πολύ. Ύστερα απ' αυτό το τηλεφώνημα όμως, το πρώτο πράγμα που θα κάνω θα είναι να πάρω τον πατέρα σου.

Θα πάμε μαζί για την αναγνώριση χωρίς να μιλάει κανείς από τους δυο μας στο αυτοκίνητο σε όλη τη διαδρομή. Θυμάμαι το νεκροτομείο, όλο πλακάκια και ανοξεϊδωτο ατσάλι, το βουητό των ψυγείων και τη μυρωδιά του αντισηπτικού. Ένας νοσοκόμος θα τραβήξει το σεντόνι για να φανεί το πρόσωπό σου. Το πρόσωπό σου θα δείχνει κάπως λάθος, αλλά θα ξέρω πως είσαι εσύ.

«Ναι, αυτή είναι», θα πω. «Δικιά μου είναι».

Θα είσαι είκοσι πέντε τότε.

Ο στρατονόμος έλεγξε το καρτελάκι μου, έκανε μια σημείωση στο ντοσιέ του και άνοιξε την πύλη· οδήγησα το τζιπ μου στο στρατόπεδο, ένα μικρό χωριό από αντίσκηνα που είχε στήσει ο στρατός σ' ένα χωράφι που το έκαιγε ο ήλιος. Στο κέντρο του στρατοπέδου ήταν μία από τις εξωγήινες συσκευές, που τις είχαν ονομάσει ανεπίσημα «κάτοπτρα».

Σύμφωνα με την ενημέρωση που είχα παρακολουθήσει, υπήρχαν εννέα τέτοιες συσκευές στις Ηνωμένες Πολιτείες, εκατόν δώδεκα σε όλο τον κόσμο. Τα κάτοπτρα λειτουργούσαν σαν συσκευές αμφίδρομης επικοινωνίας, μάλλον με τα διαστημόπλοια που ήταν σε τροχιά. Κανείς δεν ήξερε γιατί οι εξωγήινοι δεν μας μιλούσαν απευθείας· μπορεί να φοβούνταν τις ψείρες. Για κάθε κάτοπτρο είχε οριστεί μια ομάδα επιστημόνων, με έναν φυσικό και έναν γλωσσολόγο· ο Γκάρι Ντόνελι κι εγώ ήμασταν στην ομάδα του συγκεκριμένου.

Ο Γκάρι με περίμενε στο χώρο στάθμευσης. Διασχίσαμε έναν κυκλικό λαβύρινθο από πρόχειρα τοιμεντένια φράγματα ώσπου φτάσαμε στο μεγάλο αντίσκηνο όπου βρισκόταν το κάτοπτρο. Μπροστά στο αντίσκηνο ήταν ένα καροτσάκι φορτωμένο με εξοπλισμό δανεικό από το εργαστήριο φωνητικής της σχολής· είχα στείλει τα μηχανήματα νωρίτερα για να τα ελέγξει ο στρατός.

Έξω από το αντίσκηνο ήταν επίσης τρεις βιντεοκάμερες σε τρίποδα, μπροστά σε παράθυρα, με τους φακούς τους στραμμένους στον κύριο χώρο. Η υπηρεσία πληροφοριών του στρατού, καθώς και αμέτρητοι άλλοι άνθρωποι θα έβλεπαν ό,τι θα κάναμε ο Γκάρι κι εγώ. Επίσης θα συντάσσαμε και οι δύο καθημερινές αναφορές, ενώ η δική μου θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνει εκτιμήσεις για το πόσα αγγλικά μπορούσαν να καταλάβουν οι εξωγήινοι.

Ο Γκάρι κράτησε ανοιχτή την είσοδο του αντίσκηνου και μου έκανε νόημα να μπω. «Περάστε, περάστε», είπε σαν κράχτης έξω από τις σκηνές του τσίρκου. «Θαυμάστε πλάσματα που δεν έχει ξαναδεί κανείς στην πλάση».

«Μόνο με δέκα σεντς», μουρμούρισα περνώντας μέσα.

Το κάτοπτρο ήταν ανενεργό εκείνη τη στιγμή. Έμοιαζε με ημικυκλικό καθρέφτη πάνω από τρία μέτρα ψηλό και έξι μέτρα φαρδύ. Στο καφετί γρασίδι μπροστά στο κάτοπτρο ήταν σημειωμένο με άσπρη μπογιά ένα τόξο που έδειχνε την περιοχί ενεργοποίησης. Στο χώρο βρισκόταν μόνο ένα τραπέζι, δύο πτυσσόμενες

καρέκλες και μια μπαλαντέζα με πολύμπριζο από τη γεννήτρια απέξω. Το βούισμα από τις λάμπες φθορισμού που κρέμονταν από στύλους στην περιφέρεια του χώρου έσμιγε με το βούισμα από τις μύγες που μαζεύονταν στην ασφυκτική ζέστη.

Ο Γκάρι κι εγώ κοιταχτήκαμε και μετά φέραμε το καροτσάκι με τον εξοπλισμό δίπλα στο τραπέζι. Τη στιγμή που διασχίσαμε τη γραμμή στο χώμα, το κάτοπτρο φάνηκε να γίνεται διαφανές· ήταν σαν κάποιος να δυνάμωνε το φωτισμό πίσω από ένα σκούρο τζάμι. Η ψευδαίσθηση του βάθους ήταν απόκοσμη· ένιωθα πως μπορούσα να μπω μέσα του. Όταν φωτίστηκε τελείως το κάτοπτρο, έμοιαζε με το διόραμα ενός ημικυκλικού δωματίου σε φυσικό μέγεθος. Το δωμάτιο περιείχε λίγα μεγάλα αντικείμενα που θα μπορούσαν να είναι έπιπλα, αλλά δεν υπήρχαν εξωγήινοι. Στον πίσω, καμπυλωτό τοίχο ήταν μια πόρτα.

Ασχοληθήκαμε με τη σύνδεση του εξοπλισμού: μικρόφωνο, φασματογράφος ήχου, φορητός υπολογιστής και ηχείο. Καθώς δουλεύαμε, έριχνα κάθε τόσο ματιές στο κάτοπτρο περιμένοντας την άφιξη των εξωγήινων. Παρ' όλα αυτά ξαφνιάστηκα όταν μπήκε μέσα ένας τους.

Έμοιαζε με βαρέλι που κρεμόταν στο σημείο όπου ενώνονταν επτά άκρα. Είχε ακτινωτή συμμετρία, και το καθένα από τα άκρα του μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σαν χέρι ή πόδι. Αυτό που βρισκόταν μπροστά μου περπατούσε σε τέσσερα πόδια, με τα άλλα τρία, όχι συνεχόμενα, μέλη μαζεμένα στο πλάι. Ο Γκάρι είχε ονομάσει τα πλάσματα «επτάποδα».

Είχα δει ταινίες, όμως έμεινα μ' ανοιχτό στόμα. Τα άκρα του δεν είχαν σαφείς αρθρώσεις· οι ειδικοί στην ανατομία υπέθεταν ότι υποστηρίζονταν από σπονδυλικές στήλες. Όποια κι αν ήταν η δομή τους, τα άκρα του επτάποδου συνεργάζονταν έτσι ώστε να του δίνουν μια ανησυχητικά ρευστή κίνηση. Ο «κορμός» του κουνιόταν ομαλά σαν χόβερκραφτ πάνω στα άκρα που κυμάτιζαν.

Επτά μάτια χωρίς βλέφαρα βρίσκονταν παραταγμένα κυκλικά

στην κορυφή του σώματος του επτάποδου. Πήγε πίσω στην πόρτα απ' όπου είχε μπει, έβγαλε έναν σύντομο ήχο σαν φτύσιμο και επέστρεψε στο κέντρο του δωματίου μαζί με ένα άλλο επτάποδο· όλα αυτά χωρίς να χρειαστεί να στρίψει. Αλλόκοτο, αλλά λογικό· με μάτια παντού, κάθε κατεύθυνση μπορούσε να είναι «μπροστά».

Ο Γκάρι παρακολουθούσε τις αντιδράσεις μου. «Έτοιμη;» ρώτησε.

Πήρα μια βαθιά ανάσα. «Σχετικά». Είχα αρκετή επιτόπια έρευνα στο ιστορικό μου, στον Αμαζόνιο, αλλά πάντοτε ήταν μια δίγλωσση διαδικασία. Είτε οι πληροφοριοδότες μου ήξεραν λίγα πορτογαλικά, γλώσσα που γνώριζα κι εγώ, είτε ενημερωνόμουν με μια σχετική εισαγωγή στη γλώσσα τους από τους ιεραπόστολους της περιοχής. Αυτή εδώ θα ήταν η πρώτη μου προσπάθεια στη διεξαγωγή μιας πραγματικά μονόγλωσσης ερευνητικής διαδικασίας. Στη θεωρία όμως επρόκειτο πραγματικά για μια πολύ σαφή διαδικασία.

Πλησίασα το κάτοπτρο, κι ένα επτάποδο από την άλλη μεριά έκανε το ίδιο. Η εικόνα ήταν τόσο πραγματική που ανατρίχιασα. Διέκρινα την υφή του γκριζού δέρματός του, σαν κοτλέ ύφασμα, αλλά με βρόχους και σπείρες. Δεν ερχόταν καμία μυρωδιά από το κάτοπτρο, πράγμα που έκανε την όλη κατάσταση ακόμα πιο παράξενη.

Έδειξα τον εαυτό μου και είπα αργά «Άνθρωπος». Μετά έδειξα τον Γκάρι. «Άνθρωπος». Έπειτα έδειξα ένα ένα τα επτάποδα και είπα «Τι είστε εσείς;»

Καμιά αντίδραση. Δοκίμασα ξανά, και άλλη μια φορά πάλι.

Το ένα επτάποδο έδειξε τον εαυτό του με ένα άκρο, με τα τέσσερα δάχτυλα της άκρης ενωμένα. Ήμασταν τυχεροί. Σε κάποιους πολιτισμούς έδειχναν με το σαγόκι· αν το επτάποδο δεν είχε χρησιμοποιήσει το άκρο του, δεν θα ήξερα ποια χειρονομία να προσέξω. Άκουσα ένα σύντομο πλατάγισμα και είδα ένα ρυτιδωμένο άνοιγμα στην κορυφή του σώματός του να πάλλεται·

μιλούσε. Μετά έδειξε τον σύντροφό του και έκανε πάλι το ίδιο πλατάγισμα.

Πήγα στον υπολογιστή μου· στην οθόνη ήταν δύο ουσιαστικά πανομοιότυπα φασματογράμματα που απεικόνιζαν τους ήχους. Επέλεξα ένα δείγμα για αναπαραγωγή. Έδειξα τον εαυτό μου και είπα «Άνθρωπος» πάλι, κι έκανα το ίδιο με τον Γκάρι. Μετά έδειξα το επτάποδο κι έπαιξα στο ηχείο τον ήχο που είχα γράψει.

Το επτάποδο πλατάγισε κι άλλο. Το δεύτερο μισό του φασματογράμματος τώρα έμοιαζε με επανάληψη. Αν πούμε τον πρώτο ήχο [πλατάγισμα1], αυτός ήταν [πλατάγισμα2πλατάγισμα1].

Έδειξα κάτι που θα μπορούσε να είναι καρέκλα επτάποδου. «Τι είναι αυτό;»

Το επτάποδο σταμάτησε για μια στιγμή και μετά έδειξε την «καρέκλα» και μίλησε. Το φασματόγραμμα αυτή τη φορά ήταν αρκετά διαφορετικό από αυτά των προηγούμενων ήχων: [πλατάγισμα3]. Έδειξα πάλι την «καρέκλα» και έπαιξα το [πλατάγισμα3].

Το επτάποδο απάντησε· κρίνοντας από το φασματόγραμμα έμοιαζε με [πλατάγισμα3πλατάγισμα2]. Αισιόδοξη ερμηνεία: το επτάποδο επιβεβαίωνε τους ήχους μου λέγοντας ότι ήταν σωστοί, πράγμα που υποδήλωνε συμβατότητα μεταξύ των προτύπων ομιλίας επτάποδων και ανθρώπων. Απαισιόδοξη ερμηνεία: είχε έναν βασανιστικό βήχα.

Στον υπολογιστή μου σημείωσα κάποια κομμάτια του φασματογράμματος και έγραψα μια προσωρινή ερμηνεία για το καθένα. «Επτάποδο» για το [πλατάγισμα1], «να» για το [πλατάγισμα2], και «καρέκλα» για το [πλατάγισμα3]. Σε όλα αυτά έδωσα τον τίτλο «Γλώσσα: Επταποδική Α».

Ο Γκάρι με παρακολουθούσε καθώς έγραφα. «Τι σημαίνει το “Α”;»

«Απλώς διακρίνει αυτή τη γλώσσα από άλλες που μπορεί να χρησιμοποιούν τα επτάποδα», είπα. Κούνησε το κεφάλι του καταφατικά.

«Ας δοκιμάσουμε κάτι τώρα, για να γελάσουμε». Έδειξα το κάθε επτάποδο και προσπάθησα να μιμηθώ τον ήχο [πλατάγισμα1], «επτάποδο». Ύστερα από μια μεγάλη παύση, το πρώτο επτάποδο είπε κάτι, και μετά το δεύτερο είπε κάτι άλλο· κανένα από τα καινούργια φασματογράμματα δεν έμοιαζε με αυτά που είχαν πει προηγουμένως. Δεν μπορούσα να καταλάβω αν μιλούσαν σ' εμένα ή μεταξύ τους, γιατί δεν είχαν πρόσωπα να στρέψουν. Προσπάθησα να προφέρω το [πλατάγισμα1] ξανά, αλλά δεν υπήρξε καμιά αντίδραση.

«Δεν τα καταφέρνω με τίποτα», μουρμούρισα.

«Δεν περίμενα καν ότι θα μπορούσες να κάνεις τέτοιους ήχους», είπε ο Γκάρι.

«Θα 'πρεπε να ακούσεις το κάλεσμά μου για τις άλκες. Το βάζουν στα πόδια».

Προσπάθησα μερικές φορές ακόμα, αλλά κανένα επτάποδο δεν απάντησε με κάτι που να αναγνωρίζω. Μόνο όταν έπαιξα ξανά την εγγραφή του ήχου του επτάποδου πήρα επιβεβαίωση· το επτάποδο απάντησε με το [πλατάγισμα2], «ναι».

«Οπότε θα πρέπει να χρησιμοποιούμε τις ηχογραφήσεις;» ρώτησε ο Γκάρι.

Κούνησα το κεφάλι μου. «Προς το παρόν τουλάχιστον».

«Τώρα τι κάνουμε;»

«Τώρα θα σιγουρευτούμε πως δεν έλεγαν στην πραγματικότητα “Τι χαριτωμένοι που είναι” ή “Κοίτα τι κάνουν τώρα”. Μετά θα δούμε αν μπορούμε να αναγνωρίσουμε αυτές τις λέξεις όταν τις λέει το άλλο επτάποδο». Του έδειξα την καρτέλα. «Βολέψου· θα μας πάρει λίγο χρόνο».

Το 1770 το πλοίο *Endeavour* του Τζέιμς Κουκ προσάραξε στην ακτή του Κούνσλαντ της Αυστραλίας. Ενώ οι άντρες του έκαναν επισκευές, εκείνος εξερεύνησε με ένα απόσπασμα την ενδοχώρα,

όπου συνάντησε κάποιους Αβορίγινες. Ένας ναύτης έδειξε τα ζώα που χοροπηδούσαν τριγύρω με τα μικρά τους στο μάρσιπο και ρώτησε έναν ιθαγενή πώς τα έλεγαν. Ο ιθαγενής απάντησε «Κανγκουρού». Στο εξής ο Κουκ και οι ναύτες του έλεγαν αυτά τα ζώα έτσι. Πολύ αργότερα έμαθαν ότι σήμαινε «Τι είπες;»

Κάθε χρόνο λέω αυτή την ιστορία στο εισαγωγικό μου μάθημα. Είναι σχεδόν σίγουρο ότι δεν έγινε έτσι, και τους το εξηγώ μετά, αλλά είναι κλασικό ανέκδοτο. Φυσικά, οι ανέκδοτες ιστορίες που θα θέλουν να ακούσουν οι φοιτητές μου είναι αυτές που αφορούν τα επτάποδα· για όλη την υπόλοιπη καθηγητική μου καριέρα, αυτός θα είναι ο λόγος που θα γράφονται οι περισσότεροι στα μαθήματά μου. Θα τους δείχνω, λοιπόν, τις παλιές ταινίες με τις συνεδρίες στο κάτοπτρο, τις δικές μου κι αυτές των άλλων γλωσσολόγων· οι ταινίες είναι διδακτικές και θα είναι πολύ χρήσιμες αν μας επισκεφτούν ξανά εξωγήινοι, αλλά δεν βγάζουν και πολλά καλά ανέκδοτα.

Η αγαπημένη μου πηγή ανεκδότων σχετικά με την εκμάθηση μιας γλώσσας είναι η κατάκτηση της γλώσσας από το παιδί. Θυμάμαι ένα απόγευμα που είσαι πέντε χρονών, την ώρα που έχεις γυρίσει από το νηπιαγωγείο. Ζωγραφίζεις με τις κηρομπογιές σου, ενώ εγώ διορθώνω εργασίες.

«Μαμά», θα πεις με τον προσεκτικά αδιάφορο τόνο που χρησιμοποιείς όταν ζητάς μια χάρη, «να σε ρωτήσω κάτι;»

«Φυσικά, μωρό μου. Πες μου».

«Εγώ μπορώ... εμ, να έχω τιμή;»

Θα σηκώσω το βλέμμα μου από την εργασία που διορθώνω.
«Τι εννοείς;»

«Στο σχολείο η Σάρον είπε ότι είχε τιμή».

«Αλήθεια; Σου είπε για ποιο λόγο;»

«Όταν παντρεύτηκε η μεγάλη της αδερφή. Είπε ότι ήταν παρανυφάκι, και μόνο ένα άτομο μπορεί να... εμ, να έχει τιμή, και ήταν εκείνη».

«Α, κατάλαβα. Δηλαδή η Σάρον είχε την τιμή να είναι παράνυφος;»

«Ναι, αυτό είναι. Εγώ μπορώ να έχω τιμή;»

Ο Γκάρικ κι εγώ μπήκαμε στο λυόμενο κτίριο που ήταν το κέντρο επιχειρήσεων για το συγκεκριμένο κάτοπτρο. Μέσα ήταν σαν να ετοιμάζαν κάποια εισβολή, ή ίσως εκκένωση πληθυσμού: Κοντοκουρεμένοι στρατιώτες ήταν μαζεμένοι γύρω από έναν μεγάλο χάρτη της περιοχής ή κάθονταν μπροστά σε μεγάλα ηλεκτρονικά μηχανήματα μιλώντας στα μικρόφωνα των ακουστικών τους. Μας οδήγησαν στο γραφείο του συνταγματάρχη Ουέμπερ, ένα κλιματιζόμενο δωμάτιο στο πίσω μέρος.

Ενημερώσαμε τον συνταγματάρχη για τα αποτελέσματα της πρώτης μέρας. «Δεν φαίνεται να προχωρήσατε και πολύ», είπε.

«Έχω μια ιδέα για το πώς μπορούμε να προχωρήσουμε γρηγορότερα», είπα. «Αλλά θα πρέπει να μας εγκρίνετε κάποιον επιπλέον εξοπλισμό».

«Τι άλλο χρειάζεστε;»

«Μια ψηφιακή κάμερα και μια μεγάλη οθόνη». Του έδειξα ένα σχέδιο της εγκατάστασης που είχα στο μυαλό μου. «Θέλω να δοκιμάσω μια γραπτή διαδικασία· θα προβάλλω λέξεις στην οθόνη και με την κάμερα θα καταγράψω τις λέξεις που θα γράφουν εκείνοι. Ελπίζω να κάνουν το ίδιο και τα επτάποδα».

Ο Ουέμπερ κοίταξε δύσπιστα το σχέδιο. «Και ποιο θα είναι το πλεονέκτημα;»

«Μέχρι τώρα προχωρούσα με τον τρόπο που θα ενεργούσα με ομιλητές μιας άγραφης γλώσσας. Μετά σκέφτηκα ότι μπορεί και τα επτάποδα να έχουν γραφή».

«Και;»

«Εάν τα επτάποδα έχουν έναν μηχανικό τρόπο να παράγουν γραφή, η γραφή τους πρέπει να είναι πολύ σταθερή, πολύ συνε-

πής. Έτσι θα ήταν πιο εύκολο για μας να αναγνωρίζουμε γραφήματα αντί για φωνήματα. Είναι σαν να ξεχωρίζεις τα γράμματα σε μια τυπωμένη πρόταση αντί να προσπαθείς να τα ακούσεις όταν κάποιος προφέρει αυτή την πρόταση».

«Καταλαβαίνω», παραδέχτηκε. «Και πώς θα τους απαντάτε; Θα τους δείχνετε τις λέξεις που σας έχουν δείξει;»

«Βασικά ναι. Και αν αφήνουν διαστήματα ανάμεσα στις λέξεις, οι προτάσεις που θα γράφουμε θα είναι πιο κατανοητές από τις προτάσεις που θα φτιάχνουμε ενώνοντας κομμάτια από τις ηχογραφήσεις».

Έγειρε πίσω στην καρέκλα του. «Ξέρετε ότι θέλουμε να δείξουμε όσο το δυνατόν λιγότερα από την τεχνολογία μας».

«Το καταλαβαίνω, αλλά ήδη χρησιμοποιούμε μηχανήματα. Αν τους πείσουμε να χρησιμοποιήσουν γραφή, πιστεύω ότι η πρόοδος θα είναι πολύ πιο γρήγορη από το να είμαστε περιορισμένοι στο φασματογράφο ήχου».

Ο συνταγματάρχης στράφηκε στον Γκάρι. «Η γνώμη σας;»

«Μου φαίνεται καλή ιδέα. Θα ήθελα να μάθω αν τα επτάποδα δυσκολεύονται να διαβάσουν τις οθόνες μας. Τα κάτοπτρά τους βασίζονται σε μια τεχνολογία εντελώς διαφορετική από τις οθόνες μας. Απ' όσο μπορούμε να καταλάβουμε, δεν χρησιμοποιούν πίξελ ή γραμμές σάρωσης και δεν ανανεώνουν την εικόνα καρέ καρέ».

«Νομίζετε ότι υπάρχει πιθανότητα να μην μπορούν τα επτάποδα να διαβάσουν τις οθόνες μας λόγω των γραμμών σάρωσης;»

«Είναι πιθανό», είπε ο Γκάρι. «Θα πρέπει να δοκιμάσουμε και να δούμε».

Ο Ουέμπερ το σκέφτηκε. Για μένα ήταν αυτονόητο, αλλά από τη μεριά του ήταν μια δύσκολη απόφαση· όντας στρατιωτικός όμως, πήρε την απόφασή του γρήγορα. «Το αίτημά σας εγκρίνεται. Πείτε στον λοχία απέξω να σας φέρει ό,τι χρειάζεστε. Να είναι έτοιμα για αύριο».